

Йордан Нихризов

56-А ГОДИНА

София, 2017

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното писмено съгласие на автора.

© Йордан Нихризов, автор, 2017

© Калин Николов, художник на корицата, 2017

© Издателство „Изток-Запад“, 2017

ISBN 978-619-01-0003-4

Йордан Нихризов

56-а ГОДИНА

Съдържание

I.	Възкресение.....	7
II.	Това ли е райт?	17
III.	Луд сред живи или жив сред луди.....	29
IV.	Светът, в който неволята събира хората	41
V.	Шестият ден от календара, в който разбрах, че понякога е по-добре да те смятат за луд	55
VI.	Да срещнеш бъдещето – големият блян на всеки пътешественик във времето	71
VII.	Всичко тече, всичко се променя, вечен е само интересът.....	81
VIII.	Какво правят жабите, когато се раздвижи водата в блатото?	97
IX.	Как дългото чакане може да превърне радостта в съмнение.....	113
X.	Можеш ли лесно да се събудиш, когато си спал дълго?	127
XI.	Кое те прави жив – ударите на сърцето или мисълта да бъдеш човек?	141
XII.	Коя ли е истинската посока към свободата?	157

I.

Възкресение

От мига, в който за пръв път отворих очи и различих светло от тъмно, изминаха две седмици, а може би и много повече. Лежах в нещо подобно на кувъз, затъкнат с кабели, предаващи информацията за моето тяло на апаратура, разположена встрани от мен. От време на време ме облъхваха някакви газове, които ме караха да изпитвам пълна апатия към състоянието си. Винаги, когато се опитвах да размисля къде и защо съм, а в главата ми сякаш припламваха искри, божественото дихание се разстиляше отгоре и аз отново се унасях в сън. Около мене често обикаляха хора с особени дрехи, подобни на скафандри, а после изчезваха в мрака безшумно. Единственият запечатал се спомен бе яркочервена лампичка, която започваше да мига, щом успееш да различи образ или някаква мисъл се прокраднеш в унеса. Не зная дали имаше писец, който да отразява положението ми, но бях сигурен, че ако такъв съществува, той би изписал с големи букви „БЕЗВОЛИЕ“.

Странното се случи веднъж, когато неизвестни иглички взеха да гъделичат ходилата ми и аз осъзнах, че имам крака. Дори опитах да ги размърдам и комай усетих как палецът ми се раздвижи. Електронният часовник отсреща на стената показваше точно осем. Едно същество се надвеси над мен и като забеляза движението, се усмихна. Заприлича ми на ангел, защото бе в бяло, но мигом открих, че няма крила. От този ден насетне операцията с игличките се повтаряше в различни части на моето тяло и то добиваше за мен очертанията, за които бях забра-

вил. Колко време продължи тази терапия не помня, ала разбрах как унесът, в който бях потопен, се замества с чувство за живот.

Хората, обикалящи из стаята, определено се разделиха със скафандрите си или причудливото облекло е било просто плод на моето въображение. Вече виждах лицата им, но не чувах техните гласове. Дали говорех тихо или бях оглушал, нямам представа. Все пак, следейки устните на едного, ми се стори, че изрече: „Сега е добре. Възкръсна“. След това кувьозът се отвори, въпросният вдигна лявата ми ръка и взе да я движи. После направи същото с дясната, а сетне с краката, заключавайки гласно:

– Невероятно постижение. Успяхме!

Друг до него с хрипящ глас прибави:

– Революция в науката! От това могат да се докарат страховтни пари. Стотици милиони, милиарди. Само трябва да съхраним постигнатото. Да не ни излети птичето из ръцете.

– Какво птиче – опитах се да кажа аз, ала от изсъхналото ми гърло излезе единствено нещо подобно на стон.

– Спокойно, спокойно – тури ръка на челото ми първият, – ти си най-важният в играта, вещественото ни доказателство. Стой мирен! Ще те съживяваме стъпка по стъпка. Процесът е бавен. Ще се чуе и твоят глас.

От този ден отвориха кувьоза, започнаха редовно да масажират тялото ми, подрязаха брадата и косата ми и аз безспорно взех да добивам човешкия си вид. Неестественото бе, че всички, които полагаха грижи, мълчаха и единствените думи към мен бяха командите „Повдигни!“, „Свий!“, „Опъни!“, „Наляво!“, „Надясно!“, „Задръж!“.

Не зная как и дали съм изричал моите постоянни въпроси: „Къде съм? Какво е станало? Кои сте вие?“. Струваше ми се, че чувам думите с ушите си, но никой от рехабилитаторите не им отвръщаше. Даже когато веднъж извиках така, че червената лампичка почна усилено да мига, а в мозъка ми все едно нещо се подпали, притърча жена в бяло, надяна ми някаква маска и аз отново поех в унеса.

Щом в осем часа на следващата заран гъделът по тялото от апаратурата ме разсъни, около мене отново имаше няколко

души, които приех за лекари. Кувьозът се наклони, двама от тях ме подхванаха и до мен достигна гласът на единия:

– Сега за пръв път ще стъпиш на твърда земя. Това за тялото ти ще е равносилно на шок. Стегни се! Искам да опиташ малка крачка.

– Къде съм? – почти изревах в този миг.

А човекът ме поде и спокойно изрече:

– В най-добрата болница. Ние сме твоите спасители, а ти – нашият капитал. Хайде да си помагаме, за да станеш един от нас.

След това се обърна към свой колега зад гърба си:

– Камерата работи, нали? Всичко ли се записва?

Направих първите си три крачки по една особена пътека и точно в този миг открих как в новото ми изправено положение в паметта ми започват да се появяват бели петна. Думите ми бягаха и това, което исках да изрека, не се получаваше. Все пак сглобих един въпрос:

– Кой сте вие?

– Добри хора, екип специалисти – отвърна този, който ме подкрепяше отляво, и забелязал, че гледам към камерата, добави с усмивка: – А ти си нашият безценен експонат.

Процедурите продължиха ежедневно и вече можех да се движа свободно по пътеката и из стаята и да се обслужвам сам. Кувьозът, в който се появих отново на белия свят, бе заменен с удобно широко легло. Матракът му заемаше моментално формата на тялото ми и в него спях прекрасно. Изнесоха и апаратурата, която, бе прикачена към кувьоза. В стаята стана по-просторно. На лявата ми ръка надянаха миниатюрно устройство, очевидно имащо връзка с уредите в ъгъла на помещението. Там изглежда се отчитаха параметрите на моето състояние. Лошото бе само едно. Имах чувството, че белите петна в паметта ми с всеки ден сякаш не намаляваха, а се увеличаваха. Лекарите изчезнаха, а мълчанието на персонала, занимаващ се с мен, допълнително ме изнервяше. Гледаха строго и безизразно – все едно бяха роботи, на които част от програмата в речевата област бе преднамерено блокирана. Стори ми се, че това мълчание е при-

чината думите в главата да ми избягват толкова често и на един от сеансите изкрещях към медицинската сестра:

– Говорете ми! Искам да говоря! Искам да чувам човешка реч! Ще полудея!

Младото симпатично момиче, което в този момент почистваше пода, се стресна, обърна се и изрече, поглеждайки ме с жални очи:

– Добре!

После прехапа устни и млъкна, а сестрата го стрелна с гневен поглед. След това, забелязвайки, че лампичката на уреда, към който бях прикачен, замига, прибави:

– Ще съгласувам.

Тя излезе през вратата, а момичето с миловидното лице прошепна:

– Забранено е!

– Защо? – яростно попитах аз и направих стъпка към нея, като я хванах за ръката.

Тя мило ме погали по лицето и почти без звук прибави:

– Има заповед!

После набързо прибра уредите си и се изниза през вратата.

Опитах да я последвам, но на крачка в коридора яка длан ме улови и ме върна в стаята. Зад едрия мъж в бели дрехи се появи сестрата:

– Искаш да говориш. Говори! – отсече тя, забравяйки вежливия тон. Сетне натисна копчето и вкара магнитна карта в устройството на голям плазмен монитор, монтиран на стената. – Кажете нещо, за да фиксираме гласа ти.

– Какво нещо? – отвърнах механично аз.

– Достатъчно! Сега можеш да си говориш, колкото искаш. Ще имаш компания. Ето дистанционното: бутона и после кодовата дума „Включи!“. За изключване по обратния ред – червеното копче, или кодовата дума „Изключи!“.

Гледах я като тряснат, но все пак реших да повтора инструкциите. На екрана изплува обемен образ на симпатична млада руса жена, която поздрави и прибави с глас на оператор в метровлак:

– На вашите услуги!

– Какво е това ? – изстрелях, без да се замисля.

– Комплексен информатор на КРБ. Вашето запитване, моля?! – отвърна жената със същия тембър.

– Къде съм? – бе оня въпрос, измъчващ ме от момента, в който дойдох в съзнание.

– Вие сте в най-добрата клиника в болничната система на КРБ. При нас здравните услуги са на високо световно ниво. През последната година са хоспитализирани 32 971 пациента. Имаме само 15 случая с летален изход, което е невероятно постижение. Наши клиенти са множество известни знаменитости, хора от хайлайфа, артисти, певци, журналисти. В клиниката са регистрирани 1952-ма пациенти от чужбина. Предоставяли сме здравни услуги на ръководители на корпорации, личности като г-н Златев, г-н Беров, г-н Найденов и други известни лица в бизнеса.

– Аз как попаднах тук? – не издържах равния тон и дрънчащия тембър, с който жената от екрана започна да ми изброява неща, които въобще не ме интересуваха.

Красивата ми виртуална събеседничка направи дълга пауза и след това запита:

– Вашето име, презиме, фамилия и персонален код?

– Ангел Найденов Тошев, ЕГН... – и в миг млъкнах, тъй като в съзнанието ми пак се разля бяло петно.

– Вашият персонален код? – повтори гласът отсреща.

– 761208... – започнах да сричам, припомняйки си рождената дата, ала пак блокирах.

– Няма данни за подобно лице. Вероятно сте в сектора ВИП, който за нашата система е недостъпен. Молим да ни извините!

Погледнах медсестрата, която следеше сеанса ми на комуникация с каменно лице. Тя не каза нищо. Зачудих се това поза ли е, или част от някакъв нравоучителен спектакъл. Онова, милото създание, което почистваше, се беше появило отново и посрещна информацията от екрана със зяпнали уста. То се опита сякаш да пророни нещо, но медицинската сестра я превари:

– Нали искахте да говорите. Защо онемяхте? Тук информацията е разностранна. Можете да поръчате музика, филм, да изразявате становища. Това е комплексна социална мрежа.

– Кой ден сме днес? – попитах аз сестрата, но вместо нея ми отвърна екранната събеседничка.

– Днес е вторият ден от третата шестдневка на петия месец.

– Искате да кажете, че е вторник?

– Не, господине. Днес е вторият ден на третата шестдневка на петия месец.

– А колко шестдневки има петият месец, тоест май?

– Петият месец има пет шестдневки.

– Първият, вторият и третият месец и те ли са с по пет шестдневки?

– Да, и те!

– Що за глупости?! Да не искаш да кажеш, че всички месеци са с по трийсет дни? Календарната година има 365 дни, ако е високосна 366. Вашата година става с 360 дни – забравих за учтивата форма аз.

– Съгласно възприетите единни норми всяка година има 12 месеца по тридесет дни. Пет дни са работни, а шестият е обявен за почивен. Предимството е, че не се създават трудности в комуникациите и прекъсване на работния процес в основните сфери като финансовия сектор и икономиката. По този начин решихме въпроса с почивния ден на гражданите с различни етнорелигиозни ценности. Споразумението е плод на градивни компромиси и нова стъпка към целите за международно разбирателство.

– Каква новост? – не се съдържах. – Тази идея с еднаквите месеци се е пробвала по сталинските времена в бившия СССР. Някому дошло на ум, че така ще се пребори с традициите, свързани с религията, и ще въведе нов пролетарски подход в отчитане на времето. Отхвърлили я обаче набързо и дори забравили, че е я имало.

– В масивите няма информация за СССР и сталински времена. На проведения референдум за въвеждане на новия кален-

дар у нас 76,4% от гласувалите са одобрили промяната, 16,4% са били против, 7,2% са били с неустановено мнение.

– И какво разбират тези гласоподаватели от структуриране на календара? Да не би да са спрели с вота си Земята да се върти около Слънцето. Сигурно не им е пукало или са решили да направят нещо на инат.

– В посочения референдум са участвали 92,1% от имащите право на глас, 7,6% не са взели участие по уважителни причини и 0,3% – по неизвестни причини.

– А ако тези „умници“ решат да гласуват в България да е вечно пролет, какво? Другите три сезона ще ги отмените ли?

Металният тембър на русокосата от екрана не трепна:

– Пряката демокрация е основополагащ принцип в КРБ. Вотът на гражданите е закон. В случай, че в страната температурите са само в пролетния спектър, ще се смени продуктовата гама в селското стопанство. Ще се получи увеличение на добивите в зеленчукопроизводството...

– Слушай, не ме интересува от какво ще се увеличат добивите, а как сте решили въпроса с уравниването на дните в календара – прекъснах поредното излияние от екрана.

– Уравниването се постига, като края на всяка година има пет единни национални празника: Ден на почитта, Ден на радостта, Ден на ентузиазма, Ден на единството и Ден на прогреса.

– Пропуснали сте Ден на разума – вметнах иронично след кроткото обяснение.

– Такъв ден няма, но на всеки четири години честваме Деня на светлото бъдеще.

– Онова, дето го чакаха да дойде половин век и се разминахме с него. Та сега коя година сме в очакване?

– 56-а година по официалното летиоброене – отвърна дамата от екрана.

– Какво?! – почти изкрещях аз. – Изтрещяхте ли? – и обръщайки учуден поглед към медицинската сестра, добавих:

– Вашето тъпо изобретение комай напълно се скапа. Не знае даже в кой век живеем.

В следващия миг през главата ми мина мисълта, че може да съм попаднал в психодиспансер и това да е просто елемент от някакъв тест.

Не на същото мнение бе виртуалната ми събеседничка. Металният ѝ тембър прозвуча моментално след моите думи:

– Живеем в 56-а година на първи век. Не отговаряме на обидни термини и нецензурни обръщения. Имате ли други желания?

Сестрата вече гледаше показанията на апаратурата в ъгъла, а момичето, което почистваше стаята, бе забравило за задълженията си и постоянно ме следеше с поглед. *„Определено нещо в тази среда не е наред“*, помислих аз и осъзнах, че изглежда единственият ми шанс да разбере истината за купчината от парадокси, в които се оплетох, е миловидното създание, отговарящо за хигиената в помещението. *„Тя комай не участва в организацията на цирка, където несъмнено съм главният клоун. Видимо ѝ липсва професионализмът на останалите играчи. Ако успее да изкопча поне капчица информация от нея, може би ще разплетва кълбото. Но няма да е днес. Само да не я отстранят. Тогава всичко пропада.“*

Мислите ми подскачаха, а сърцето ми взе да бие учестено. Сензорът, закачен на лявата ми ръка, леко започна да пиука. Трябваше да се успокоя, понеже току-виж са ми изключили и виртуалната компаньонка. Последната ме гледаше от екрана и тенекиеният ѝ глас повтори:

– Имате ли други желания?

– Да! Няма да спорим за това, че икономисахте 20 века. Струва ми се, при вашите безразборни контакти сте набарали някой симпатичен хакер, който ви е лепнал компютърен вирус в системата на летоброенето. Бъдете така така добра и пуснете Деветата симфония на Бетовен – отвърнах, насочвайки се към стола за релаксация.

– Нямаме достъп до тази информация. Същата се намира в масив преди Новата ера, който е недостъпен.

– Как преди Новата ера?! – не сдържах емоцията си. – Бето-вен – започнах твърдо и ясно да повтарям по срички. – „Ода

на радостта“ от Деветата симфония е химн на Обединена Европа. Какво има в тези ваши масиви на КРБ, ако и този химн го няма?

– Пускаме химна – отвърна любезно събеседничката ми, и смесен хор тържествено запя маршова песен: „Единни, сплотени, докрай вдъхновени, работим за нашия просперитет...“.

– Каква е тази... – креснах, преглъщайки думата „идиотия“, която замених в последния момент с „мелодия“.

Русата мома от екрана отново се появи и гласът ѝ издрънча:

– Пожелахте химна на КРБ. Това Ви пускаме. Имаме изпълнение и от детски хор, ако желаете.

– А що за творение е въпросното КРБ? Очевидно нещо не се разбираме.

– КРБ е съкращението на Корпоративна Република България.

– Откога в наименованието България се е появило определението Корпоративна Република?

– От Новата ера – отвърна гласът отсреща с метален привкус.

– По дяволите, Вие за луд ли ме вземате? – извиках с все сила и на екрана се появиха кадри от някакво анимационно филмче. На тях черен дявол с тризъбец гонеше около голям казан, под който гореше огън, един католически свещеник в расо, окичен над главата с ореол като светия.

– Това пък сигурно е от Сътворението на света – отпуснах се на масажния стол аз и понечих да запокитя дистанционното към видеоустройството. Там обаче, най-вероятно като плод на последните ми думи, вече се въртеше материал от международна конференция. На стената зад ораторите бяха изрисувани двете земни полукълба с континентите, гарнирани с преплетени маслинови клонки.

– Не така грубо! Просто натиснете копчето и се изключва само – хвана ръката ми сестрата, а след това добави:

– Днес емоциите бяха за Вас повече от нужното. Легнете и почивайте. Утре можете да допълните своите знания и да ги сравните с мнението на участниците в мрежата.

Потърсих с поглед миловидното създание, на което бе възложена хигиената, но него вече го нямаше. Изпънах се на леглото, взрях се в тавана и затворих очи.

II. Това ли е раят?

Спал съм изглежда дълго, но ясно си спомням, че преди да се събудя, сънувах как участвам в оня анимационен филм с дявола. Само дето на мястото на кюрето около казана обикалях аз. Накрая в нещо се препънах, бутнах котела и катранът се изля върху дявола, от което ме напуши на смях. Задавих се, закашлях се и се събудих. Веселото настроение обаче не ме бе напуснало. *„Я, тези как са успели да прекарат и Господ – помислих си. – Той работил усърдно шест дни, за да създаде света и да си почива на седмия, а нашите го изцакали с уикенда, като сменили календара.“* Затова докопах дистанционното, натиснах копчето и изрекох вълшебната думичка: „Включи!“

На екрана изплува същото русо момиче, облечено както вчера, и с тенекиения си глас заяви:

– На Вашите услуги, господине!

„Тази да не е стояла цяла нощ дежурна, пък и със същите дрехи. Ще вземе да се вмирише от усърдие, заради мен“ – бе шеговитата забележка, която ми дойде на ум, но все пак любезно запитах:

– Отново ли Вие? Не Ви ли свърши смяната?

– Ние не сме на смени, господине – сериозно отговори лицето от екрана. – Аз съм виртуалното въплъщение на образа на желанието от Вас партньор за диалог, изграден във Вашето съзнание.

– Тъй ли? – изрекох учуден. – Ами ако реша да изглеждаш малко така... по̀ секси?

Още не приключил докрай изречението, момичето цъфна със силно изрязани бикини и с широка усмивка попита:

– Това ли желаете, господине, или да сваля част от облеклото?

Видях физиономията на сестрата пред вратата на стаята и бързо се коригирах:

– Така довчера, а сега да пробваме с официална рокля.

Екранната ми партньорка мигом се преобрази със стилиен тоалет, но не забрави дежурното:

– На Вашите услуги, господине! – добавяйки и въпроса:

– Какво желаете да научите?

– Искам да видя истински хора, да чуя как говорят реално.

– Реални хора има само в сектора „Социални мрежи“ в нашата програма. По каква тематика да Ви присъединим?

– Пенсионери – пошегувах се аз и преди да се засмея, на екрана изгря възрастна слаба жена, която разпалено взе да обяснява: „Ние сме много доволни от реформата, дето изравни пенсиите на всички. По-рано имаше голяма несправедливост. Едни вземаха пари, а на други не им стигаха за хляб. То ние, пенсионерите, дето разчитаме на тези пари, все за едно ги получаваме – да живеем. Нали всички имаме един стомах, а ни деляха, ама на референдума се видя кои са повече.“

В този момент като от нищото изплува рошав образ на младеж, който с кикот заяви: „Стомах ли? Ти и това нямаш, а акъл – хич!“ – и се скри. Старицата продължаваше с възторжените хвалби пред микрофона на репортерката за умното решение, когато се появи мъж с мустаци и гневно заяви: „Я се разкарай бе, мърша такава!“ След него се включи и изгря на екрана жена с очила, която изкрещя: „Махайте се, търтеи недни! Оставете бабата да си каже думата!“ А възрастната жена не преставаше да каканиже как положението се подобрило, щото всички били вече на един хал, а журналистката все така кимаше разбиращо с глава.

За подобни беседи в социалните мрежи имах ясни спомени. Там самовлюбени каки се хвалеха редовно, а други де доброжела-

телно, де завистливо пускаха разни цензурни и нецензурни постинги. Това, което стигна до съзнанието ми обаче, бе усещането колко техниката е отишла напред: факт, нагледно доказващ, че болничният ми престой е бил твърде продължителен. Тръпка мина по тялото ми, но разумът внесе успокоение: *„Ти си част от някаква игра, която тепърва предстои да разбереш. Съвзemi се! Всеки момент могат да вдигнат завесата. Не трябва да изглеждаш като глупак!“* Затова прекъснах безкрайните брътвежи в социалната мрежа с въпрос към видеоустройството:

– Кога направиха последната реформа на пенсионната система?

Познатата ми дама мигом засия от екрана с отговора:

– На референдума, проведен през 49-а година, бе решено всички пенсионери да получават еднакви равни пенсии. „За“ са гласували 68,3% от участниците, „Против“ – 24,7%, без мнение са били 7%.

– Та вие така ще взривите осигурителната система – избликах емоционално, без дори да забележа, че за пореден път между нейното летоброене и моето нещо не се връзва.

– Резултатите от референдума оформиха като правило една социална справедливост. Пробойните, които имаше в старата осигурителна система, бяха ликвидирани. Още на първата година социологическите проучвания установиха, че процентът на одобрение е нараснал с 3 пункта. На втората се прибавиха още 4 пункта одобрение.

– Какви пунктове на одобрение? Каква социална справедливост? Вие сте го докарали като истински комунисти на принципа „Един пенсионер, един стомах, една пенсия“. Кой ще внася тогава вноски за осигуряване?

– Съгласно последната реформа осигурителната система се финансира от бюджета. Пенсиите се определят съобразно указ на президента, издаван ежегодно. Комунизмът е обществено-политическа, икономическа и идеологическа система, основана на формирането на безкласово общество. Някои го определят като утопия – чух синтезираното обяснение на моя емоционален изблик.

– А, значи имате все пак на разположение файлове отпреди Новата ера – рекох ядовито аз. – А вчера ми развивахте тезата, че до такава информация няма достъп.

– С Указ № 184 на президента от 45-а година бяха декриптирани и пуснати за масова употреба определено количество файлове по изброените там направления.

– Хайде да не спорим – обърнах се към виртуалната си приятелка. – Съгласна ли си от тук насетне да заменим учтивата форма на обръщение с приятелска? Да минем на „ти“? Нали вече втори ден общуваме.

– Заменяме формата на обръщение! – отвърна тя. – Какво ти трябва още?

– Кorigирай си тембъра на гласа и пусни министър-председателя да му се насладя на физиономията и речите.

– Тембърът коригиран – изчурулика се отсреща с осезаема топлина в изговора. – Длъжността министър-председател не съществува от референдума през 10-а година, когато бяха закрити всички министерства с цел намаляване на административните разходи и оптимизиране на качеството на обслужване на населението. На референдума със „За“ гласуваха 65,9% от участвалите, „Против“ бяха 21,8%, а 12,3% нямаха еднозначно мнение.

– Браво! – възкликнах иронично. – А кога закрихте Народното събрание? На този референдум със „За“ са гласували сигурно 99% от участниците.

– Народното събрание отпадна с приемането на промените в Новата конституция след проведения референдум през 12-а година. Гласували „За“ 83,1%, „Против“ – 9,8%, без мнение 7,1%. С този акт се установи окончателно пряката демокрация у нас. Забранена бе дейността на разделящите народа политически партии и се утвърди единството на нацията. Формира се Гражданско движение „Единни за България“, което представлява интересите на всички слоеве на обществото.

– А президентът се короняса за баща на нацията и пое всички дела в ръцете си? Я ме осветли кой е този прекрасен човек.

– Президент на КРБ е г-н Златев – ръководещ корпорация „Енергетика“ и председател на Гражданското движение „Единни за България“. Вицепрезидент е г-н Беров – председател на Съвета на директорите на Обединена българска кредитна банка. Президентът разполага със седем секретари. Секретар по сигурността е г-н Найденов – ръководител на охранително сдружение „Сила“, ...

– Стоп! Не ги изреждай! Няма да ги запомня – извиках аз. – Искам да знам те ли събират и данъците, за да съм наясно дали сме се върнали в годините на падишаха. И моля те, не изреждай процентите на съгласие на участвалите в референдума. Сигурен съм, че с всяка година растат и ще надминат 99.

– Терминът „падишах“ е непознат. Данъчната реформа бе утвърдена с референдума от 13-а година. Тя е най-справедливата система, известна до момента. От нашия подход към данъчното облагане са идвали да черпят опит специалисти от чужди държави, както следва...

– Стой! – почти изревах за пореден път. – А съдебна система има ли още в действие?

– Съдебната система бе реформирана основно след референдума през 20-а година. В момента освен съдилища, които бяха облекчени от излишно натоварване, е предвиден арбитраж при президента и форми на медиация, които са на подчинение на ресора на секретаря по сигурността.

– Сигурен съм, че медиаторите с бухалките са най-ефективни – измрънках под носа си, но събеседничката ми започна да реди поредните данни от статистиката на гледаните дела. – Млъкни! Ще ти сваля роклята, ако продължиш с тези глупости – скочих като побеснял аз и за мое учудване момичето веднага захвърли тоалета си.

– Моля ви! Все пак... – чух гласа на сестрата, която не бях забелязал, че отново се намира в стаята.

– Обличай се! – заповядах твърдо. – И ми кажи кога се появи въпросната КРБ.

Виртуалната ми събеседничка се върна към облеклото си отпреди моето избухване и новият ѝ глас, от който металното дрънкане изчезна, взе да нарежда:

– Корпоративна Република България възниква с приемането на Новата конституция, увеличаваща президентските полномощия, с цел ликвидиране на слабостите в съществуващата система по отношение на права и отговорности на институциите. Тя слага началото на Нова ера в летоброенето на нашата страна. С нея са въведени първите елементи на прилагане на системата на пряката демокрация. Данните от вота на народа пропускам по твое желание.

– И защо ви беше да хвърляте толкова разходи за нова конституция, като си имаше една от 1971 г. на БКП, барабар с член 1-ви в нея? Щеше да ви свърши същата работа, за вашето чалга държавно устройство. Е, и тогава гражданите я одобриха с огромно мнозинство, но след години се юрнаха за протести срещу нея. Ама такива неща бързо се забравят, струва ми се.

– В достъпните масиви няма конституция от 1971 г. и БКП. Пускаме чалга, съгласно изразеното желание. Конкретно заглавие не бе фиксирано – изломоти с новия тембър момето и на видеостената кръшно взе да върти снага чернокоса певица, извивайки глас „Люби ме, люби! За друга забрави! Най-вярна ще съм ти...“.

– Току-що успяхме да намерим нещо общо в познанията – подхвърлих към видеоустройството. – Я да те видя какво ще чиниш, ако ти река „ретрочалга“.

Миг по-късно екранът стана плосък и мъж с малки мустаци припя: „Я елате, пиленца, при батко...“

– Така-а, Бетовен не знаеш кой е, защото бил преди Новата ви ера. А този юнак да не ти е връстник случайно?

Екранът пак върна обемната си форма и русокосата начена с рецитацията си:

– С референдума, проведен през 44-а година, бе приет списък от жанрове и произведения в изкуството, литературата и научни трудове, създадени преди Новата ера, годни да бъдат предоставени за масова употреба. Основните цели на Гражданското движение „Единни за България“ е да насочим нашия поглед в бъдещето, а не да се връщаме към миналото, където съществуват много моменти, които разделят нацията и водят

до противопоставяне на отделни нейни представители. С референдум народът реши какво от историческото наследство допринася за единството и може да бъде използвано и днес.

Застанах прав, сякаш пред мен имаше не някаква видеостена, а пълна аудитория, и бавно и твърдо изрекох:

– Вазов можете да отречете. Правила сте го. Стамболов можете да заклейте. И това сте го правила. Ама как ще отмените Питагоровата теорема или Закона на Ом, умът ми не го побира. Все пак, пробвайте на някой от следващите ви референдуми и току-виж контактите ви дадат накъсо.

И преди още гласът на виртуалната ми събеседничка да се включи, натиснах бутона на дистанционното, придружавайки го с победното „Изключи!“.

До мен момичето, отговорно за хигиената, усилено почистваше пода. След финала на патетичното ми излияние към видеоустройството тихо я попитах:

– Ти нали не си от този персонал?

Тя ме погледна мило. После насочи поглед към сестрата, която подреждаше инструменти върху масичка до апаратите, и замълча.

– Кимни само, за да разбере – рекох още по-тихо аз и сините ѝ очи се сведоха, а главата ѝ направи знак за потвърждение.

– Днес нищо не се забранява – обади се медицинската сестра. – За това, което не се одобрява, просто не се съобщава. Няма ли те в информационната система, значи си мъртъв. Няма те и никога не те е имало. Успокойте се! Посланието Ви ще бъде отхвърлено от системата. Очевидно емоциите Ви идват в повече. Настоявам да легнете и да почивате.

Тогава аз отидох до медсестрата. Хванах я за ръката и решително и отчетливо, гледайки я, вперил поглед в нейния, захванах с това, което в последните дни не ми даваше мира:

– Безкрайно съм благодарен на вашето лечебно заведение, че както усещам, сте ме върнали от оня свят. Вече се чувствам здрав, но освен Вас и това момиче повече от десет дни никой не е идвал тук. Не ми е известно къде съм и какво е моето заболяване, но се чувствам като в луксозен затвор. Говоря с някакво

тъпо електронно устройство, което ме залива с глупости. В паметта ми има големи бели петна, от които може да ме избие на лудост. Аз съм кротък човек, но не искам някой ден да Ви се случи нещо – нито на Вас, нито на оная, която ви сменя в шестия ден. Затова най-любезно Ви моля да информирате лекуващия ме лекар и Вашите шефове, че желая да се срещна и разговарям с тях. Ако това е психиатрична клиника и съм изпратен тук със съдебно решение, трябва да знам от кого и за какво. Ясно ли Ви е? – стиснах ръката ѝ силно, та даже жената изохка.

Тя също ме гледаше съсредоточено и в миг забелязах, че започна да пребледнява, а устната ѝ – да трепери. Явно съм бил доста убедителен в играта на пристъп на лудост, защото когато отвори уста, от строгостта в гласа ѝ не бе останала и следа.

– Да, да, сега. Аз, аз... ще направя всичко възможно. Ще докладвам там. Там, на докторите, когато ми се отдаде случай.

Видях как пръстът на другата ѝ ръка търси едно копче наблизо. Навярно това бе паникбутон, каквито сигурно имаше и другаде из стаята. Хванах я, преди да успее, и събирайки двете ѝ ръце, я дръпнах към вратата на стаята:

– Не когато се отдаде случай, а веднага! – прошепнах в ухото ѝ. – Съветвам Ви да не вдигате по тревога охраната в коридора. Отчаянието замъглява съзнанието. Нали разбирате, че съм отчаян. Малката остава тук. Ясно?!

Медицинската сестра изхвърча навън, а аз успях да подпра вратата, за да не влети горилата от коридора. Слава богу, той изглежда някъде се бе замотал и имах броени минути да поговоря с хигиенистката насаме.

– Спокойно! Това е театър. Не се отнася за теб. Ако си разумна, нищо няма да ти сторя – усмихнах се на нежното същество, което комай вече трепереше. – Как се казваш?

– Еми! – глухо изрече тя.

– Какво те накара да постъпиш тук?

– Не исках! То така се случи. Теглих кредит от банката на Беров. Лихвата я вдигнаха. Затънах. Знаете член 417. Взеха ми жилището, взеха всичко и за остатъка трябваше да ида в затвора. Можех да избира да съм тук, за 10 години. Още съм млада.

– На колко години си?

– Родена съм през 28-а.

– Сега наистина ли е 56-а по вашето летоброене?

– Да, 56-а е! През 65-а вече ще съм свободна.

– Имаш ли мъж, деца?

– Имах приятел, но той прибра всички пари, с които разполагаме, и избяга в чужбина.

– Какво е това? Психиатрична клиника ли? Знаеш ли защо съм тук?

– Не мога да Ви кажа. Забранено е да говоря с Вас. На всички е забранено – почти изплака деvojчето.

– Ама аз вече ти записах гласа. Нямах избор – отвърнах нехайно, – така че продължавай бързо, преди да се е върнала онази кобра, да не ѝ пусна записа.

– Моля ви, не! Ще ме изгонят и ще ме затворят. Аз, аз... ще Ви кажа. Нещо като психиатрия е, ама го наричат Клиника за психоанализа. Има болни, ама има и здрави. Хора, свързани с Найденов, я въртят.

– Твърде много болни, разбрах от устройството, приемат на година. Толкова ли луди са се появили?

– Това е от стреса. Има и много с депресия, ама има и като Вас. Тези – Марков и другият, Костов, са собственици и на други болници. Нали здравеопазването е към сигурността и са хора на Найденов, ама нещо не ги долюбва комай Златев.

– А знаеш ли аз защо съм тук? – включих въпроса, който ме интересуваше от самото начало.

– Не много. Вие сте от някакъв секретен проект. Като извънземен сте. Намерили са Ви в едно космическо устройство. Чух, че сте били ценен капитал. Ако Ви продадат навън, заедно със съоръжението ще вземат милиарди.

– Чакай, как извънземен? – изтръпнах за момент, но веднага се сетих, че слушах познатата ретрочалга, и самообладание то ми се върна. – Не сме ли в София? Аз съм роден тук.

– В София сме, но Вие сте били в институт, чиято собственост наскоро Марков и Костов купили. Там Ви открили във фризер, който работел. При това, казват, замръзнал, но полу-

жив. Само дето онези, които Ви върнаха към живота, докторите и инженерът им духнаха и не могат да ги открият. Тогава забраниха всякакви разговори с Вас. Нали няма да ме издадете? Толкова много Ви казах. Всичко, което знам.

Целунах милото същество по бузата, после и по двете ръце, а сетне тихо додадох:

– Няма, миличката ми. Кой предава своя ангел хранител? А той се е преродил в теб. Хайде, върви в тъгъла и търкай, че онази всеки миг ще довтаса.

– Тя не е лоша жена – промълви девойчето, – просто си пази хляба. Има две деца, но е разведена.

В този момент в стаята влетя високият мъж от охраната с медицинската сестра. Изглежда от бързане охранителят бе забравил да надене шлема. Тогава аз натиснах копчето на дистанционното и след заповедното „Включи!“ изкомандвах виртуалната си компаньонка:

– Съблечи се и танцувай, докато не ти нареда друго!

Дамата от видеостената хвърли дрехите и започна да прави грациозни движения, а мъжът с физиономия на горила заби поглед в екрана и си заоблизва устните с език.

– Ако престанете с тези глупости – извиси глас медицинската сестра зад него, – ще Ви кажа една добра новина.

– Готов съм, но първо новината – демонстрирах елемент на безразличие, което най-точно би се охарактеризирало с жаргонното „непукизъм“.

– Утре г-н Марков и г-н Костов са готови да Ви приемат. А сега изключете тази дивотия.

– Кои са тези двамата? – попитах, макар че вече бях получил информация за персоните.

– Това са хората, с които искахте среща, преди да се опитате да ми счупите ръката – медсестрата побутна едрия мъж от охраната, който не отлепяше очи от екрана, и като видя, че не последва реакция, мило добави:

– Изключете, моля Ви, тази техника, за да не го правя аз, и да забравим за днешното приключение.

Натиснах копчето на дистанционното и видеостената потъмня. Медицинската сестра изтика придружителя си в коридора и отправи команда към момичето по чистотата, превърнало се в новата ми приятелка:

– Излизай и ти. Нямах повече работа тук!

И щом Еми пое към вратата, прехвърли наставленията към мен:

– А Вие лягайте или се занимавайте с видеото, но без глупости. Не забравяйте, че сте ми длъжник за уредената среща.

III.

Луд сред живи или жив сред луди

На следващия ден точно в девет часа сутринта в стаята пристигнаха двама едри мъже, облечени като астронавти, готови да излязат в открития космос. Надянаха подобен скафандър и на мене и хващайки ме под мишниците, ме поведоха със себе си. Вървахме по някакви дълги коридори, след това по два ескалатора, без да срещнем жива душа. Останах с впечатлението, че пътят бе разчистен специално за нас, докато стигнахме метална врата с кодово устройство, която се отвори и бях въведен в зала с широка маса и столове около нея.

Придружителите ми смъкнаха от моята глава шлема, без да свалят своите, поставиха ме да седна пред устройство, което ми напомняше на миникамера или микрофон, и напуснаха. Имах усещането, че насреща почти цялата стена е заместена от видеоекран. Нещо там изщрака и се появиха образите на двама мъже на видима възраст около 50 години.

– Добър ден! Пожелали сте контакт с нас – каза по-едрият, стоящ на екрана вдясно. – Аз съм д-р Костов – директор на клиники „Медика“.

– Добър ден и от мен – прибави другият, – д-р Марков, главен лекар на това лечебно заведение „Свети Киприян“. Какво Ви е накарало неудържимо да напирате за тази среща? Слушаме Ви.

– Желая да говоря с живи хора, а не с холографски образи, плод на нечия компилация, изградена върху моите представи за това или онова – твърдо рекох аз. – Искам да разбера защо

съм тук и кой отговаря да получа тази информация. Това е мое право, но няма да контактувам с виртуални личности.

– Защо настоявате за подобно нещо? – сепна се от тона ми д-р Марков. – Нали търсите разяснение? То е важното за Вас.

– Аз съм благодарен за положените грижи от персонала на вашата болница. Ясно ми е, че съм попаднал в нея вследствие преживяна травма, но след като вече съм се възстановил, с мен се отнасят като с ценен експонат, а не като с човек. Първо ме подложиха двайсетина дни на „терапия на мълчанието“, която се отразява зле на психиката ми, а сега я замениха с глупостите, изливани от някаква виртуална събеседничка. Искам да знам защо и докога ще бъда тук и да го чуя от живи хора.

– Сам казахте, че психически не се чувствате добре – наме- си се д-р Костов. – Ние Ви лекуваме и това е най-добрата специализирана клиника за целта.

– Вие не ме лекувате, а провеждате с мен експеримент без мое знание и съгласие. Не ме интересува колко добра е клиниката ви, но ако тук не проведем разговор на живо, ще строша това видеоустройство, защото не съм убеден, че разговарям с д-р Марков или д-р Костов, а с някакви роботи, съдейки по звука, който чувам с ушите си. Ако се намирате в тази сграда, седнете срещу мен с лицата си. Искам истината и ще се боря да я получа, дори да обявя безсрочна гладна стачка, щом е нужно. Тогава след два месеца ще си имате един труп, а аз ще съм свободен поне в отвъдното. Чакам вашето решение сега.

– Не сте в положение да поставяте условия – изрече бавно Марков.

– Но съм в състояние да решавам за себе си. Аз съм човек, а не обитател на зоологическа градина, който разговаря с духове. Клетката е луксозна, но ме задушавя. Решението е ваше. Чакам.

Хванах в ръка шлема, който гавазите, именувани навярно санитарии, ми бяха свалили и заставах в готовност да го запокитя по виртуалните си събеседници. Точно тогава образите им се скриха. Стената пред мен се завъртя настрани и отзад, в края на отворилото се ново пространство, зад плътна стъклена преграда видях да седят двама мъже. Стори ми се, че лицата им

приличаха на предишните, но гласовете, които прозвучаха след това, нямаха нищо общо с модулираните думи от преди.

– Това устройва ли Ви? – попита този, който се явяваше д-р Марков.

А д-р Костов добави:

– Разбирате, че сме зад преграда, тъй като не ни е известен причинителят на Вашето заболяване и реакциите, които могат да произтекат от него. Имайте предвид, че за Вас се грижат доброволци, които рискуват живота си. Трябва да сте безкрайно благодарен и на сестрите, и на рехабилитаторите, и на лекарите. Кажете какво искате да знаете?

– Отговора на два прости въпроса: какво е моето заболяване и как попаднах тук.

– Да, въпросите са прости, но отговорите – не. Понеже не всичко сме разгадали у Вас – започна някак глухо д-р Марков. – Най-общо казано, диагнозата Ви е маниакална депресия, съпътствана с форми на амнезия.

– Каква депресия?! – подскочих от стола. – Когато онази виртуална събеседничка, която ми осигурихте, от два дни ми пълни главата с тъпотии, ми идва направо да я пресирам. Въпреки че тя се води по вашите компютърни изчисления и представи като идеала ми за жена и партньор.

– Това е част от клиничната картина – отвърна докторът – и ще се опитам да Ви демонстрирам нещо, което, надявам се, ще разберете. Ще отговорите ли на няколко елементарни въпроса?

– Разбира се, щом е необходимо за изясняване на истината.

– Как се казвате? Трите Ви имена.

– Ангел Найденов Тошев – отвърнах бързо, като прибавих:

– Единен граждански номер нужен ли е, защото вече си спомних и последните четири цифри.

– Не! Не е нужен. Отдавна се работи с персонален код. Само дата и място на раждане кажете – допълни Марков.

– Осми декември 1976 година, София.

– Какъв сте по професия и какво сте завършили?

– Имам диплома за икономист от Университета за национално и световно стопанство – УНСС.

– Името на един преподавател, който Ви е чел лекции там?

В миг в главата ми сякаш прехвърчаха искри и след тях се разля бяло петно в паметта ми.

– Един! Може и само фамилия, на някой, за когото се сещате – запълни настъпилата пауза лекарят.

– Николов, да, мисля, че така се казваше, нещо по икономика на промишлеността беше комай – изрекох аз, а в слепоочието се появи странна болка и на челото ми изби пот.

– Добре! Последен въпрос: „Какво обядвахте вчера?“

Бялото петно заля паметта ми изцяло и единственото, което успях да кажа след дългата пауза, бе:

– Някакъв буламач, ако това не обижда клиниката ви.

– Не! Но да тръгнем отзад напред – начена анализа си Марков. – Не се сещате какво сте обядвали преди няма и ден, а помнете име на Ваш преподавател от преди доста време. Твърдите, че сте роден през 1976 г. и отказвате да приемете данните от календара, който цитира многократно официалната държавна информационна система. Класифицирате всички посочени промени като невежество, меко казано, или по-точно – като подигравка с Вас. Ако Вие бяхте г-н Ангел Найденов Тошев, щяхте да сте навършил 130 години. Погледнете се в огледалото! Приличате ли на 130-годишен старец?

Пред мен от процеп в масата се вдигна монитор, а екранът му светна. Видях в него лицето си и го попипах. Нямахше измама, това пред очите ми беше огледало. Образът бе същият като на онова в банята в моята стая.

– Лице на човек, преживял тежка травма може би, но също образ на мъж на около и дори под 50 години – продължи лекарят. – Въпросният Ангел Найденов Тошев, в чиято самоличност сте се вселили, е изчезнал безследно 17 години преди Новата ера, след една демонстрация против тогавашното управление. Има дори съмнение за участието му в безредици, довели до трагични последици. С една дума, той с вероятност над 90% е сред загиналите в някой от поредицата сблъсъци, но просто не е бил разпознат.

Сърцето ми взе да бие ускорено, а болката в главата се усиливаше.